

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2020-04-06 Nr.08/05

į 2020-03-31 Nr.20-4566

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Dėkojame už galimybę susipažinti su Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 28, 36, 37 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 28¹ straipsniu įstatymo projektu (toliau – Projektas).

Džiaugiamės, kad pagaliau pradedamas realiai spręsti asociacijos narių ne vieną kartą keltas klausimas dėl notarinių veiksmų atlikimo nuotoliniu būdu, naudojant šiuolaikines technologijas bei saugias asmenų identifikavimo priemones, taupant visų procese dalyvaujančių šalių (visų prima – asmenų, kurie dėl įstatymo numatytų reikalavimų tam tikrais atvejais priversti naudotis notarų paslaugomis) laiką ir kaštus.

Lietuvos bankų asociacija, apibendrinusi savo narių nuomonę, pritaria ir palaiko Projektą (su žemiau pateikiamomis pastabomis bei pasiūlymais) bei ragina kuo skubiau jį priimti ir įgyvendinti.

Dabartiniame karantino kontekste, kai dauguma kritiškai svarbių paslaugų jau teikiamos nuotoliniu būdu, kai vis svarbesniu tampa pagalbos verslui ir gyventojams klausimas, vykdant jų paimtų kreditų restruktūrizavimą, tam reikalingų paslaugų nuotolinis teikimas (tame tarpe – nuotolinis notarų funkcijų atlikimas) tampa vis aktualesnis ne dienomis, o valandomis. Todėl Projekte numatyti įstatymo pakeitimai turi būti priimami ir pradėti naudoti ypatingos skubos tvarka, kaip vyksta bankinių ir kitų verslų transformacija. Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekto 6 straipsnyje numatytus įsigaliojimo terminus ženkliai trumpinti ir įstatymo įsigaliojimą numatyti nedelsiant. Tikimės, kad numatant notarinių veiksmų registro įsigaliojimą datą 2022 metais – įsivėlė korektūros klaida – siūlytume nustatyti taip pat kuo artimesnę.

Atkreipiame dėmesį, jog turint omenyje galimus ilgos trukmės neapibrėžtumus bei tai, jog notarinės sandorio formos privalomumas yra plataus taikymo, dėl kurio ūkio subjektai neturi jokios alternatyvios pasirinkimo galimybės, yra kritiškai svarbu užtikrinti, jog notarų e-platforma būtų technologiškai stabili bei būtų numatytos teisinės pasekmės tuo atveju, jeigu sutriktų jos veikla.

Praktinis notarų veiksmų atlikimo nuotoliniu būdu platformos naudojimo sėkmingumas labai priklausys nuo to, kaip nuotolinio darbo sistema konkrečiai veiks iš technologinės pusės.

Kaip kritinei infrastruktūrai, valstybė turėtų nustatyti aiškius technologinius reikalavimus minėtos platformos veiklai. Pateikiame keletą svarbiausių parametų, taikomų praktikoje, kuriuos tokios kritinės svarbos platforma turėtų atitikti:

- Turėtų būti užtikrintas plačiai rinkoje naudojamų autentifikavimo priemonių priėmimas ir naudojimas platformoje;
- paslaugų veikimas (angl. *up time*), turi būti užtikrinamas mažiausiai darbo dienomis darbo valandomis (visi planiniai remonto darbai (angl. *down time*) leidžiami tik ne darbo valandomis. Gedimo pašalinimų laikas *up time* metu - iki 30 min.
- pakankami prisijungimų bei duomenų pralaidumo srautai, įgalinantys savalaikį keitimąsi duomenimis;
- sistemos pagalbos paslaugos (angl. *support service*) veikimas užtikrinamas visu *up time* metu (darbo dienomis darbo valandomis). Reagavimo laikas techninei pagalbai – 30 min, maksimalus problemos sprendimo laikas – 2 valandos;
- Reguliariai atliekami saugumo testavimo darbai (angl. *penetration tests*);
- Platforma atviros architektūros, įgalinanti inovatyvių sprendimų diegimą ir nuolatinį tobulinimą;
- Sistemų integracijos galimybės intensyviems vartotojams (angl. *super-users*).

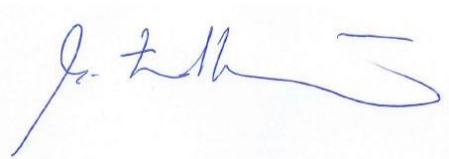
Apibendrinant, apie šios krypties sėkmingumą galutines išvadas bus galima daryti tik tuo atveju, jeigu pokyčius įgyvendinti pavyks itin skubiai bei technologiškai sklandžiai.

Papildomai norime atkreipti dėmesį, jog Projekto 28¹ straipsnyje numatyta, jog notaras gali neatlikti notarinio veiksmo nuotoliniu būdu, nenurodydamas priežasties, bei toks atsisakymas atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu yra neskundžiamas.

Manome, kad tai žalinga nuostata, kuri gali atverti nereikalingą spragą nesusipratimams ir daugeliu atveju - užkirsti kelią efektyviam sistemos naudojimui. Norint užtikrinti abiejų šalių teisėtų lūkesčių įgyvendinimą, siūlome į Projektą įtraukti nuostatą, kad atsisakius atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu kiekvienu atveju notaras turėtų nurodyti išsamias ir suprantamas tokio atsisakymo priežastis, o asmenims, su jomis nesutinkant, – sudaroma galimybė šį atsisakymą skųsti bendra tvarka.

Pagarbiai

Prezidentas

Mantas Zalatorius